

Internationalisering og kvalitet i uddannelserne

– inspiration fra det europæiske uddannelsessamarbejde

Uddannelses- og
Forskningsministeriet
Styrelsen for Videregående Uddannelser

Erasmus+

NORDPLUS

INTERNATIONALISERING OG KVALITET I UDDANNELSERNE
– inspiration fra det europæiske uddannelsessamarbejde

Udgivet af :

Styrelsen for Videregående Uddannelser

Bredgade 43

1260 København K

Tlf: 7231 7800

Email: uds@uds.dk

www.ufm.dk

Tekst: Marianne Meinke, Christina Forsberg og Cindy Maria Vinløv

Forsidefoto: Tuala Hjarnø

Layout: Rumfang

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

November 2014

ISBN: 978-87-92962-15-7

GODE EKSEMPLER SKAL BIDRAGE TIL KVALITET

Både internationalt og herhjemme er der et stadig større fokus på kvalitet i uddannelser og læring.

Vores vækst og velfærd er afhængig af, at vi uddanner kvalificeret arbejdskraft. Men vi skylder også vores unge at sikre, at de kommer ud med kompetencer, de kan anvende på arbejdsmarkedet og dermed får et godt arbejdsliv, hvor de kan forsørge og træffe beslutninger for dem selv.

De kompetencer får de blandt andet gennem udveksling og praktik i udlandet. Faktisk har studerende, som har været på studie- eller praktikophold i udlandet, nemmere ved at få job efter endt uddannelse.

Alle skal have samme muligheder for at udleve deres uddannelsesdrømme og udfolde deres talenter, uanset, hvor de bor i landet. Kvaliteten på uddannelserne skal være i top. Og det stiller øgede krav til uddannelsesinstitutionerne, underviserne og de studerende.

Derfor nedsatte regeringen i oktober 2013 Udvalget for Kvalitet og Relevans i de Videregående Uddannelser. Udvalget skal komme med anbefalinger til, hvordan kvalitet, relevans og sammenhæng kan styrkes på de videregående uddannelser.

Regeringen har tilsvarende gennemført to store reformer på undervisningsministerens område, nemlig folkeskolereformen og reform af erhvervsuddannelserne, som begge skal bidrage til bedre undervisning og uddannelse.

I europæisk kontekst sigter Europa-Kommissionens Europa 2020-strategi efter at gøre EU til en vidensbaseret, bæredygtig og inkluderende økonomi i verden, der kan levere et højt produktivt- og beskæftigelsesniveau præget af social samhørighed. Det skal blandt andet ske ved at forbedre uddannelsesniveauerne og særligt ved at reducere skolefrafald og ved at øge andelen af de 30-34-årige, der har afsluttet en videregående eller tilsvarende uddannelse.

Helt konkret har EU over en syvårig periode afsat 14,7 milliarder euro til at styrke uddannelse, læring, ungdom og idræt via det nye program Erasmus+.

Erasmus+ programmet afløser de tidligere programmer Livslang Læring og Aktive Unge, men giver fortsat tilskud til udveksling og praktik i udlandet samt europæisk uddannelsessamarbejde.

For netop samarbejdet på tværs af grænser kan løfte kvaliteten af uddannelse og læring endnu højere.

Kommende deltagere i Erasmus+ programmet kan finde inspiration i de gode projekteksempler. Derfor har vi i denne publikation udvalgt en række gode eksempler fra europæiske projekter, der har fået tilskud fra EU-programmerne Livslang Læring og Aktive Unge samt Nordisk Ministerråds program Nordplus.

Projekterne stammer fra alle uddannelsessektorer: Grundskole og ungdomsuddannelse, erhvervsrettede grund- og efteruddannelser og de videregående uddannelser. Desuden præsenteres projekter inden for almen voksenuddannelse og folkeoplysning samt ungdomsområdet.

Fælles for projekterne er, at de er gennemført med deltagere fra andre europæiske lande, og at de har bidraget til øget kvalitet i uddannelserne. Projekteksemplerne viser desuden forskellige tilgange til læring, men adresserer vigtige temaer som eksempelvis frafald i skoler og ungdomsuddannelser, brug af ny teknologi til udvikling af undervisning og øget læringsudbytte samt øget fokus på unges interkulturelle forståelse.

Erfaringerne og resultaterne fra de europæiske og nordisk-baltiske uddannelsesprogrammer er værdifulde og bidrager til udviklingen af uddannelse og læring.

De fortjener opmærksomhed, så vi opnår bedre kvalitet i uddannelse i Danmark og i resten af Europa. Internationalisering er vejen til bedre kvalitet.

God læselyst!

Uddannelses- og forskningsminister
Sofie Carsten Nielsen

4

BØRNEHAVE, GRUNDSKOLE OG UNGDOMSUDDANNELSE

PROJEKT SØGER OPSKRIFT PÅ UDDANNELSE TIL EUROPAS UNGE

Fem europæiske lande samarbejder om at bekæmpe 'early school leaving'

DIFFERENTIERET SPROGUNDERVISNING I 3. G

En udenlandsk assistent gav ny dynamik i undervisningen

8

ERHVERVSRETTET GRUND- OG EFTERUDDANNELSE

"HOW MAY I HELP YOU, SIR?"

Projekt klæder elever på til det globale jobmarked

PÅ VALSEN IGEN MED ERHVERVSUDDANNELSER

Erhvervsskole søger ny viden og inspiration uden for Danmark

12

VIDEREGÅENDE UDDANNELSE

BEDRE BREDBÅND UDVIKLES PÅ TVÆRS AF FAGLIGHED OG GRÆNSER

Studerende Thor Larsen: Det var udfordrende at samarbejde med studerende fra andre kulturer

AARHUS ER CENTRUM FOR EN BEDRE VERDENSPRESSE

Internationalt partnerskab styrker uddannelsesniveaue

18

ALMEN VOKSENUDDANNELSE OG FOLKEOPIYSNING

TOSPROGET, ORDBLIND – ELLER BEGGE DELE?

Ekspertter videndeler om indsatsen over for tosprogede ordblinde

20

UNGDOM

FÅ LØFTET JERES AMBITIONER

Projekt sætter fokus på unge somalieres mulighed for uddannelse og job

EN SEJLTUR MOD NYE HORISONTER

24 unge mennesker fik en større interkulturel forståelse

24

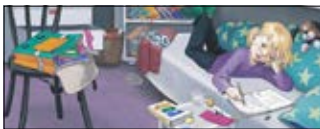
NORDPLUS

MED NY APP KAN BØRN SKRIVE DERES EGNE BØGER

Et nordisk samarbejde styrker børns læsning gennem leg

ER DU 50+ OG HAR DU EN IVÆRKSÆTTER I MAVEN?

Et eksempel på brobygning mellem uddannelse og jobmarked

30

TILSKUD

TILSKUD TIL UDDANNELSESPROJEKTER I EU OG NORDEN

PROJEKT SØGER OPSKRIFT PÅ UDDANNELSE TIL EUROPAS UNGE

Albertslund Kommune har allieret sig med partnere i Grækenland, Irland, Norge og Portugal for at indhente viden om, hvilke pædagogiske tiltag der modvirker unges frafald i skoler og ungdomsuddannelser.

”Undervisning, der er ’hands-on’-præget, kombinerer teori og praksis tæt, og hvor eleverne er aktivt deltagende i læringsprocesserne, ser ud til at have positiv effekt på de unges motivation og deltagelse.”

Gert Larsen, international koordinator i Albertslund Kommune

KONTAKT

Gert Larsen,
international koordinator i
Albertslund Kommune:
gert.larsen@albertslund.dk

”At bekæmpe ’early school leaving’ står øverst på dagsordenen mange steder i Europa. Det er afgørende at få unges frafald under kontrol, fordi de negative effekter af et stort frafald er omfattende. Økonomisk, ja - men bestemt også for den enkelte, der ikke får en uddannelse.”

Sådan siger Britt-Mona Vang, projektleder og repræsentant for den norske partner i Recipe-projektet, Karmøy Kommune. Projektets partnere er en kommune eller tilsvarende uddannelsesmyndighed fra fem lande på tværs af Europa. Det ambitiøse projekt strækker sig over perioden 2013-2016 og skal munde ud i konkrete løsninger, der fremover kan få flere børn og unge til at gennemføre deres skole og uddannelse.

Aktionsforskning i alle lande

Der findes bunker af både danske og udenlandske undersøgelser om frafald i uddannelser. Der ligger også masser af evalueringer af pædagogiske tiltag på projektleder Gert Larsens skrivebord. Han er international koordinator i Albertslund Kommune, der er dansk partner i ’Recipe’ og initiativtager til projektet, der også involverer partnere i Grækenland, Irland og Portugal. ”I projektet gennemtrawler vi eksisterende forskning for at undersøge, hvad der har positiv effekt - også efter 5-10 år. Samtidig gennemfører vi casestudier i hvert land ved

brug af aktionslæringsmetoder. Målet er at identificere det særligt anbefalelsesværdige. Vi vil finde ud af, hvad der rent faktisk virker, hvor og hvorfor i de fem lande inden for en række sociale, økonomiske, kulturelle og uddannelsesmæssige sammenhænge,” siger Gert Larsen.

Innovative og konkrete redskaber

I Danmark foregår der i øjeblikket casestudier i ’Young Skills’ og aktionslæringsmetoder. I Portugal er der gang i et samarbejde med fodboldklubben Benfica, som skal motivere de unge. I Grækenland udvikles evalueringsmetoder, og i Irland arbejder man med særlige LEGO-undervisningsforløb.

”Resultatet af det samlede arbejde bliver en række innovative, konkrete forslag, som også andre kan bruge i arbejdet med at sikre, at flere unge gennemfører deres skole og uddannelse,” siger Gert Larsen, der understreger, at projektet især har fokus på indsatsen hos lokale og regionale uddannelsesmyndigheder som hans egen kommune.

Også på institutionelt og nationalt niveau vil der imidlertid være inspiration at hente. Blandt andet vil projektet udarbejde fem materialepakker til lærere, skole- og børnehavedere, pædagogiske konsulenter samt lokale, regionale, nationale og europæiske uddannelsesmyndigheder.

Recipe tog på skolebesøg i Carlos Garcia Skolen i Almada, Portugal. Her vægtes de musiske fag højt.

Internationalisering giver større viden

”Som internationalt partnerskab har vi en langt bredere base at trække på med flere forskellige erfaringer og formentlig også med flere grunde til, at de unge dropper ud. På den måde får hver projektpartner mulighed for at få flere idéer, end hvis vi lavede projektet hver for sig,” siger norske Britt-Mona Vang.

Eksempelvis besøgte projektgruppen Albertslund-Glostrup Produktionsskole, hvor de unge kombinerer teori med en høj grad af praksis og desuden samarbejder med virksomheder. Det havde de portugisiske, græske og irske deltagere aldrig før set, og det vakte begejstring hos dem.

”Vi har brug for at ryste posen. Som kommuner, skoler og endda lande er der ting, vi gør uden at reflektere nok over det. Når vi får den internationale dimension med, så får vi øje på vores blinde vinkler,” siger Gert Larsen.

Teori skal kombineres med praksis

Selvom projektet endnu ikke er halvvejs, har projektgruppen allerede set mønstre tegne sig.

”Undervisning, der er ’hands-on’-præget, kombinerer teori og praksis tæt, og hvor eleverne er aktivt deltagende i læringsprocesserne, ser ud til at have positiv effekt på de unges motivation og deltagelse. Blandt andet virker undervisningsforløb, hvor man arbejder med LEGO-programmer, lovende,” siger Gert Larsen.

Ifølge Britt-Mona Vang skal frafald formentlig ikke kun bekæmpes med indsats i skole og uddannelse, men også tidligere.

”I børnehaven kan børn have socialt udenfor, hvis ikke en pædagog bruger tid med barnet, så blandt andet legekoden knækkes. Hvis barnet får den nødvendige støtte som helt lille, vil barnet have større chancer for ikke at havne i risikozonen senere i forløbet. Det må vi som uddannelsesansvarlig myndighed også arbejde med,” erklærer hun.

FAKTA OM:

RECIPE – REGIONAL EDUCATIONAL CENTERS IN PEDAGOGICAL EUROPE.

- Projektet finder sted fra 2013 til 2016 og har fået 300.000 euro i tilskud fra Comenius-programmet. Comenius blev den 1. januar 2014 afløst af EU's uddannelsesprogram Erasmus+: Børnehave, grundskole og ungdomsuddannelse.
- Projektet skal udforske og forbedre kvaliteten af samarbejdet mellem den enkelte skole og den lokale uddannelsesmyndighed og på den måde bakke op om EU-målet om at mindske frafaldet til under 10 procent i år 2020.
- Projektpartnerskabet består af Albertslund Kommune, Karmøy Kommune i Norge, Clare Educational Center i Irland, Directorate of Primary Education of Western Thessaloniki i Grækenland og Agrupamento de Escolas Carlos Gargaté i Portugal.
- Resultatet bliver en række konkrete forslag, som også andre uddannelsesmyndigheder kan bruge i arbejdet med at sikre, at flere unge gennemfører deres skole og uddannelse. Også på institutionelt og nationalt niveau vil der være inspiration at hente. Blandt andet i form af materiale til lærere, skole- og børnehaveledere og pædagogiske konsulenter.
- I alle fem lande foregår casestudier på lokale skoler og institutioner. Blandt andet i Albertslund om programmet 'Young Skills', i Portugal om samarbejdet med fodboldklubben Benfica og i Irland om særlige LEGO-undervisningsforløb. I Grækenland udvikles evalueringsmetoder, og i Norge står Karmøy Kommune for projektkoordinering samt programmet "De utrolige år" i børnehaver.
- Albertslund Kommune kobler projektet tæt sammen med kommunens egen ungdomsstrategi. Kommunen har et mål om, at mindst 85 procent af en årgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i år 2015. I 2017 stiler man mod 90 procent gennemførte uddannelsesforløb.

DIFFERENTIERET SPROGUNDERVISNING I 3.G

På Tornbjerg Gymnasium har man haft stor glæde af at have en sprogassistent med i tyskundervisningen.

Det har givet en helt særlig dynamik, fortæller en tidligere elev og den internationale koordinator på skolen.

”Det blev muligt at differentiere i undervisningen, hvilket har betydet en helt anden dynamik i klassen, fordi der var mange flere strenge at spille på.”

Thomas Secher Lund,
international koordinator på
Tornbjerg Gymnasium

KONTAKT

Thomas Secher Lund,
international koordinator
på Tornbjerg Gymnasium:
tlu@tornbjerg-gym.dk

”Det var virkelig spændende at opleve og udfordre en på en helt anden måde, at Eva deltog i undervisningen”.

Sådan siger Haris Sacirovic, tidligere elev på Tornbjerg Gymnasium om Eva Maria Kessler, der kommer fra Tyskland og som led i sin uddannelse har været sprogassistent i 2. og 3. g på Tornbjerg Gymnasium.

Haris Sacirovic, der i dag læser erhvervsøkonomi-erhvervsprog, negot, arabisk, på Syddansk Universitet, er ikke i tvivl om, at det har været en fordel at have en sprogassistent med i tyskundervisningen. Han er selv stærk i sproget og blev blandt andet opfordret af Eva til at hjælpe de mindre stærke, hvilket var en god læring for ham.

Differentieret undervisning

Også den internationale koordinator på Tornbjerg Gymnasium Thomas Secher Lund, har været begejstret for assistentordningen.

”De sprogassistenter, vi har haft på skolen, har været unge i alderen 25-27 år fra Tyskland og Spanien, der gerne har ville forfølge en karriere inden for undervisning, have styrket deres kommunikative kompetencer eller have ekstra erhvervs erfaring. De har opholdt sig i Danmark i ca. et halvt år, hvor de har fungeret som sprogassistenter tilknyttet en fast lærer og har desuden taget dansk kurser i fritiden og fået et indblik i den danske kultur og det sociale liv”, forklarer Thomas.

”At have en sprogassistent med i undervisningen gjorde det nemmere at møde eleven, hvor han eller hun var rent fagligt. De sprogstærke elever blev endnu stærkere, fordi de kunne sidde i grupper med sprogassistenten - ”the native speaker” – og arbejde på et højt sprogligt niveau, mens de knap så stærke i sprogfagene fik ekstra hjælp af deres faste lærer”, uddyber Thomas Secher Lund.

Danske elever med stort engagement

Mødet mellem de danske elever og den udenlandske sprogassistent har desuden styrket den interkulturelle kompetence. Og det går begge veje. Thomas Secher Lund fortæller, at eleverne generelt har vist interesse for assistenternes kulturelle baggrund, ligesom sprogassistenterne har været imponerede over elevernes selvstændighed og lærernes imødekommenhed.

”De har oplevet en helt anden evalueringskultur her i Danmark, og har været glade for den kollegiale kontakt, de har mødt på lærerværelset”, fortæller Thomas, der stadig har det internationale islæt på programmet på Tornbjerg Gymnasium. Det sker gennem projektet ’Meet & teach’, som er et program, der giver lærerne på Tornbjerg Gymnasium mulighed for at invitere internationale studerende fra Syddansk Universitet med i undervisningen. Til glæde og gavn for både elever, studerende og lærere.

De sprogstærke elever blev endnu stærkere, fordi de kunne sidde i grupper med assistenten og arbejde på et højt sprogligt niveau, mens de knap så stærke i sprogfagene fik ekstra hjælp af deres faste lærer.

FAKTA OM:

ASSISTENTORDNINGEN

- Studerende Eva Maria Kessler fra Tyskland var assistent på Tornbjerg Gymnasium i 2013/2014.
- Tornbjerg Gymnasium har tidligere benyttet sig af assistenter i undervisningen og har god erfaring med ordningen, som har vist sig givtig for både assistenten og eleverne samt skolens øvrige lærerkollegium.
- Formålet med ordningen er at sikre en høj kvalitet i undervisningen og at give undervisningen og eleverne en international dimension.
- Det er den studerende selv, der gennem sin uddannelsesinstitution, tager kontakt til skoler med henblik på at komme i praktik som assistent.
- Skoler der ønsker praktikanter fra andre EU lande kan registrere sig i en nordisk database, der skal hjælpe med at skabe kontakt mellem studerende og skoler. Læs mere om databasen på ufm.dk/erasmusplus.
- Assistentordningen blev den 1. januar 2014 afløst af Erasmus+: Videregående uddannelse - praktik.

“HOW MAY I HELP YOU, SIR?”

Et partnerskab mellem tre danske handelsskoler og et engelsk business-akademi betyder, at HG-elever tilbringer en del af uddannelsen i London. Projektet har fået tilskud fra Leonardo Da Vinci-programmet og har stor betydning for de unges personlige, faglige, sproglige og interkulturelle kompetencer.

”Det var udfordrende at stå i en fremmed by og være tvunget til at tale engelsk.”

Niclas Henriksen,
elev på Tietgen Handelsskole

Hvad hedder julepynt, gavepapir, mængderabat og kvittering på engelsk? Hvordan møder man kunderne i et fint, engelsk stormagasin, og hvordan samarbejder man med de andre ansatte? Dét og meget andet fandt Julie Søndergaard og Niclas Henriksen fra Tietgen Handelsskole i Odense ud af, da de i starten af november 2013, sammen med 21 andre elever, satte sig på et fly for at tilbringe fire uger i London.

”Det var fantastisk! Den måned er en vigtig del af min uddannelse, for jeg lærte sindsygt meget. Jeg ekspederede i det fine varehus House of Fraser, og at tale engelsk med kunderne og begå sig i en noget mere formel tone end i Danmark, var en udfordring. I dag drømmer jeg om at arbejde i London, når jeg er færdig med min uddannelse,” siger 19-årige Julie Søndergaard.

”Det var udfordrende at stå i en fremmed by og være tvunget til at tale engelsk. Den største gevinst er, at jeg gjorde det! Efter kort tid snakkede jeg løs i værtsfamilien, til kunderne, kollegerne og underviserne - ikke perfekt, men de forstod det hele. Så ja, jeg har lært meget personligt, fagligt og sprogligt,” supplerer jævnaldrende Niclas Henriksen.

Skal klædes på til en global verden

Projektet 'Detailhandel og Forretningsliv i

London' er startet i 2006 af Tietgen Handelsskole og Intuition London Limited, som er en uddannelsesinstitution inden for business. I 2009 udvidede partnerskabet sig til også at omfatte Aarhus Købmandsskole og Aalborg Handelsskole. Hvert år tager 40-50 elever til den engelske hovedstad - og i løbet af de sidste syv år har i alt ca. 300 været afsted.

”Vi ønsker, at opholdet giver vores elever nogle interkulturelle, sproglige, faglige og personlige kompetencer. De får ny viden, oplever andre pædagogiske og arbejdsmæssige sammenhænge og bliver inspireret til at gøre tingene anderledes, skabe kontakter og netværk i udlandet. Vi lever i en global verden, og derfor skal vi klæde dem på til det globale arbejdsmarked,” siger Trine Vorre, der er international koordinator på Tietgen Handelsskole.

Vi tror på vores elever

Trine fortæller, at langt fra alle HG-elever har ressourcestærke forældre, der kan støtte dem i at få internationale erfaringer. Og selvom disse unge måske gerne vil på udlandsophold, har de brug for en ekstra indsats fra skolens side:

”Vi organiserer, opmuntrer, motiverer og tror på, at de kan. Blandt andet er der lærere til stede i London til at støtte op. Vi ønsker at se

KONTAKT

Trine Vorre,
international koordinator på
TietgenSkolen HG:
trvo@tietgen.dk

19-årige Niclas og Julie var i praktik i House of Fraser – både i forretningen og på lageret, hvor omgangstonen var noget mere uformel end foran kunderne. Begge dele var spændende og lærerigt.

disse elever vokse fagligt og især menneskeligt og få troen på, at de kan konkurrere med alle andre på arbejdsmarkedet, fordi de har noget af stor værdi at byde ind med,” siger Trine Vorre.

Eleverne indkvarteres i private hjem og undervises første og sidste uge hos Intuition London Limited, afbrudt af to ugers praktik. På grund af skolens gode kontakter i London er der blandt andet mulighed for praktik i supermarkeds kæderne Waitrose og Budgens, rejsebureauet EF Language Travel eller House of Fraser, hvor eleverne både stod i forretning og hjælp til på lageret.

”Udover at ekspedere kunderne hjalp vi til med at indrette juleafdelingen sammen med en dekoratør. Det var meget spændende. Og bagefter fik vi ros, fordi vi var så effektive på lageret,” siger Julie Søndergaard, som ikke står alene med sin drøm om at vende tilbage til London.

”Det kunne være fantastisk. London virkede stor og fremmed, inden vi tog afsted. Nu føler jeg, at jeg kender byen godt, jeg ved, at folk er flinke, og jeg kunne godt tænke mig at bo og arbejde der – meget gerne sideløbende med en fodboldkarriere,” siger Niclas Henriksen.

FAKTA OM:

DETAILHANDEL OG FORRETNINGSLIV I LONDON

- Projektet har fået tilskud på 53.000 euro fra Leonardo Da Vinci-programmet. Programmet blev den 1. januar 2014 afløst af Erasmus+: Erhvervsrettet grund- og efteruddannelse.
- Samarbejdet bestod af tre danske handelsskoler i Odense, Aalborg og Aarhus og en partnerskole i London. Samarbejdet har eksisteret siden 2006.
- Projektet udsender HG-elever på fire ugers ophold i London med to ugers undervisning hos den engelske partnerskole og to ugers praktik i en virksomhed. Undervisningen gennemføres som en integreret del af uddannelsen, og praktikken tilpasses elevens ønsker for fremtidig elevplads.
- Undervisningen indeholder emner som britisk detailhandel, forretningsprog, markedsføring, branding, forbrugerforhold og lancering af danske produkter i England. Viden, som eleverne skal omsætte i praksis under praktikken, der finder sted i eksempelvis supermarkeds kæderne Budgens eller Waitrose eller på rejsebureauet EF Language Travel.
- Målet er, at eleverne opnår interkulturelle, personlige, faglige og sproglige kompetencer. Målet er også, at opholdet giver eleverne mod på at gennemføre deres elevpladstid i udlandet eller i en dansk virksomhed med afdelinger i udlandet – og måske en dag arbejde i udlandet.
- Efter en afsluttende præsentation i London, bliver eleverne evalueret, og de modtager en skriftlig vurdering, en udtalelse og et diplom fra den engelske partner samt et Europass til gavn for deres CV. Læs mere om Europass på ufm.dk/europass.
- Fremtidens arbejdsmarked bliver stadigt mere globalt orienteret, og sandsynligheden for at nuværende HG-elever kommer til at arbejde i eller med en virksomhed i et andet EU-land, stiger med arbejdsstyrkens frie bevægelighed.

PÅ VALSEN IGEN MED ERHVERVSUDDANNELSER

Et partnerskabsprojekt i Danmark, Tyskland, Spanien og Sverige skal styrke erhvervsuddannelser, puste liv i gamle håndværk og tage hånd om en vigtig del af vores kulturarv.

”Som uddannelsesinstitution er det naturligt og nødvendigt at søge viden og inspiration i og uden for Danmark. Vi har brug for et stærkt, internationalt blik for hele tiden at sikre høj kvalitet i uddannelserne, så vi får så dygtige håndværkere som muligt.”

Projektleder Mogens Victor Andersen, Syddansk Erhvervsskole

KONTAKT

Jørgen Seeberg og Mogens Victor Andersen, projektledere på Syddansk Erhvervsskole: jse@sde.dk og mva@sde.dk

’Building Houses by History’ er en ny håndbog for europæiske undervisere. Den handler om bindingsværk og billedskærerarbejde, om limsten, kalk og naturfarver, der er blandet efter gamle forskrifter. Og tanken bag er, gennem samarbejde over grænser, at sikre, at også fremtidens håndværkere kan vedligeholde de bevaringsværdige bygninger, som er en vigtig del af den arkitektoniske kulturarv.

Det er Syddansk Erhvervsskole, der er gået i partnerskab med erhvervsuddannelser i Tyskland, Spanien og Sverige, og som nu efter to år, fire workshops og fem projektmøder, kan præsentere det fælles resultat: Den engelsksprogede håndbog om bygningsrestaurering.

Den henvender sig til undervisere på efteruddannelse i restaurering inden for blandt andet tømrer-, murer- og malerfagene samt til fagprofessionelle, der arbejder med bygningsrestaurering.

Betydningsfulde bygninger

”Vi er beriget med nogle bevaringsværdige huse, hvoraf en del er fredede via lovgivning. De vidner om vores historie, vores politik, kultur og værdier. Bygningerne er betydningsfulde både i sig selv og som udtryk for en byggeskik, der har fælles træk op gennem Europa,” siger projektleder Mogens Victor Andersen fra Center for Bygningsrestaurering på Syddansk Erhvervsskole. Han slår fast, at der er brug for generelt at styrke kompeten-

cer i håndværksfagene, når det gælder vedligeholdelse af de op til flere hundrede år gamle huse.

”Indeklimaet i et lerklinet bindingsværkshus fra 1700-tallet er fantastisk, fordi der er brugt naturlige materialer, der kan spille sammen og skabe fugt- og varmebalance. Men hvis man ikke kender til de korrekte materialebrug og byggeteknikker, kan et hus hurtigt gå til grunde, når man eksempelvis begynder at arbejde med moderne maling,” tilføjer Mogens Victor Andersen.

Et internationalt blik

Inspirationen til håndbogen kommer især fra den danske ’Bevaringsguide for bedre byggeskik-huse’ fra 2011, der handler om vedligehold af huse bygget i ca. 1915-45. Når Syddansk Erhvervsskole har valgt at alliere sig med partnere i tre andre europæiske lande i udviklingen af den nye håndbog, har det flere årsager:

”Som uddannelsesinstitution er det naturligt og nødvendigt at søge viden og inspiration i og uden for Danmark. Vi har brug for et stærkt, internationalt blik for hele tiden at sikre høj kvalitet i uddannelserne, så vi får så dygtige håndværkere som muligt. Gennem viden om andre landes politik og praksis på området, skaber vi en bedre og bredere baggrund for at forstå og nuancere vores egen undervisning,” siger Mogens Victor Andersen, der også peger på den synergieffekt, der

Deltagere fra fire lande foran et hus i Lille Pederstrup uden for Odense. Projektgruppen undersøgte bindingsværkskonstruktioner og materialer.

opstår, når undervisere på tværs af lande sammen ser på konkrete restaureringsopgaver.

Bindingsværk i flere udgaver

Bogen giver viden om og redskaber til at arbejde med stort set alle slags bevaringsværdige bygninger, men har fokus på bindingsværkshuse, fordi de findes i alle fire lande i forskellige varianter.

”Tyskland vælter sig eksempelvis i bindingsværkshuse i flere etager, som vi bliver klogere af at studere. Og i Spanien har man særligt rige udsmykninger. Det giver os også mulighed for fælles, faglige diskussioner om eksempelvis fredningspolitik og -lovgivning, som varierer kraftigt landene imellem,” påpeger Mogens Victor Andersen.

Med projekt 'Building Houses by History' pustes liv i en række håndværkstraditioner, som næsten er uddøde. Dem undervises der nemlig i på Syddansk Erhvervsskoles Center for Bygningsrestaurering, der som eneste uddannelsesinstitution systematisk underviser i restaurering. Det sker på et efteruddannelsesforløb, der er udviklet sammen med byggeriets organisationer.

Vi vil blive endnu dygtigere

Majken Åberg er lærer på malerafdelingen på Syddansk Erhvervsskole, og hun er selv uddannet restaureringshåndværker fra Center for Bygningsrestaurering. Hun var også en af de i alt 10 undervisere, der, sammen med

egne kolleger og undervisere fra de øvrige lande deltog i de fire workshops – et i hvert land. Hun har, blandt andet, med udgangspunkt i egne undervisningsmaterialer holdt oplæg for spanske, tyske og svenske fagfolk i en lille flække uden for Odense, hvor 'casen' var et hus istandsat med kalk - præcis som dengang, huset blev bygget.

”Det er et vigtigt projekt, fordi vi gerne vil blive endnu dygtigere. Og hvis vi ikke indsamler og sørger for at holde liv i den viden, der findes, så kan vi vinke farvel til nogle af de huse, vi som samfund ønsker at bevare for eftertiden. Når hobbyfolket går i gang, ser vi jo indimellem smukke bygninger blive ødelagt, fordi man bruger materialer, som ikke tillader de oprindelige materialer at arbejde sammen,” siger Majken Åberg.

Ind i debat om bæredygtighed

Majken Åberg er med egne ord 'meget mere interesseret i de gamle håndværk og huse end i at male hvide vægge i spritnye boliger, der kan være smukke og funktionelle, men mangler sjæl'. Og projektleder Mogens Victor Andersen mener, at der er en fornyet og stigende interesse i disse år for de gamle håndværk, materialer og teknikker.

”Jeg tror, det hænger sammen med behovet for og debatten om bæredygtighed, klimavenlighed, genanvendelse og lokale løsninger. Og jeg ser det som noget meget positivt,” afslutter Mogens Victor Andersen.

FAKTA OM:

BUILDING HOUSES BY HISTORY

- Projektet har fået tilskud på 275.000 euro fra Leonardo Da Vinci. Programmet blev den 1. januar 2014 afløst af Erasmus+: Erhvervsrettet grund- og efteruddannelse.
- Formålet med projektet er at styrke efteruddannelse af håndværkere i Danmark, Sverige, Tyskland og Spanien.
- Projektpartnerskabet består af Syddansk Erhvervsskole, Folkeuniversitetet Sverige, Arbeit und Leben DGB/VHS og AIDICO Technological Institute of Construction.
- Projektet kørte fra 2012-2014 og har indsamlet viden om restaurering af bevaringsværdige bygninger – lige fra historiske tendenser, balancen mellem bevaring og komfort til konkret brug af og forståelse for materialer og konstruktioner.
- Der har været afholdt workshops i henholdsvis Odense, Kristianstad, Biberach og Valencia. Mellem de fire workshops har projektgruppen mødtes for at diskutere og arbejde videre med de enkelte landes bidrag til håndbogen.

BEDRE BREDBÅND UDVIKLES PÅ TVÆRS AF FAGLIGHED OG GRÆNSER

Universiteter i fire lande har succes med at inddrage studerende i udviklingen af fremtidens europæiske bredbåndsløsning. Det er muligt gennem et projekt med tilskud fra Erasmus. Projektet sætter forskellige aktører, fagligheder og kulturer i spil på sommerskoler i projektlandene.

”Man kan blive frustreret over, at folk ikke arbejder på samme måde, som man selv gør, men jeg har set det som en gevinst, fordi det giver nye vinkler på ens egne metoder.”

Thor Larsen, kandidatstuderende på Aalborg Universitet

KONTAKT

Jens Myrup Petersen,
lektor ved Aalborg Universitet:
jens@es.aau.dk

”Vi oplever et stigende pres på at få skabt bedre dækning i de enkelte lande og i hele EU. Selvom vi i Danmark ligger i toppen, er der stadig områder, hvor dækningen er for ringe. Vi ved, at dækningen er helt afgørende for, om folk bosætter sig og starter virksomheder eksempelvis i udkantsområder.”

Sådan siger projektleder Jens Myrup Pedersen, lektor på Institut for Elektroniske Systemer på Aalborg Universitet. Her udsprang idéen til et fælleseuropæisk projekt om udvikling af bredbåndsdækning via inddragelse af studerende på tværs af universiteter og fagligheder.

Projektet fik navnet 'Implementing Europe's Future Broadband Infrastructure' og havde deltagelse af studerende og undervisere fra Spanien, Letland, Polen og Danmark.

En fantastisk oplevelse

En af de studerende er Thor Larsen, som er kandidatstuderende i Netværk og Distribuerede systemer på Aalborg Universitet. Han deltog i juli sidste år i to intense ugers sommerskole på UPC-universitetet i Barcelona. Det var den fjerde og sidste workshop i projektet. Og det var en fantastisk oplevelse, fortæller Thor Larsen.

”Det var sjovt, udfordrende og lærerigt at samarbejde med studerende fra andre kulturer og fagligheder. Den første uge sad vi på skolebænken og blev fyldt op med viden fra egne og udenlandske forelæsere. Og ugen efter gik det løs med gruppearbejde, hvor vi skulle løse konkrete opgaver, som blev stillet af virksomheder ud fra alle mulige vinkler i en innovativ proces,” siger Thor Larsen.

Der var 35 studerende fra de fire deltagende universiteter på sommerskolen. De foregående år blev der holdt tilsvarende to-ugers workshops i de andre lande, der var med i projektet.

Interkulturelle kompetencer

Tilbagemeldingerne fra de deltagende studerende har været meget positive - både med hensyn til det faglige udbytte og i forhold til interkulturelle kompetencer og samarbejdsevner. Mange studerende holder stadig kontakt med hinanden.

”Som dansk studerende er jeg vant til at arbejde innovativt og problemorienteret. Det var de udenlandske studerende ikke. For dem var det sværere at kaste sig ud i opgaver, vi ikke i forvejen vidste, hvad skulle ende med. Man kan blive frustreret over, at folk ikke arbejder på samme måde, som man

Tegn, sætninger, tal og formler blev skrevet op på tavler, og der blev summet foran tændte computere med ord som 'value chain', 'network architecture' og 'business model', da 35 studerende og deres undervisere fra Danmark, Letland, Polen og Spanien mødtes i Barcelona.

selv gør, men jeg har set det som en gevinst, fordi det giver nye vinkler på ens egne metoder, og man får kompetencer i at samarbejde med alle," siger Thor Larsen.

Det har da også været et af fokuspunkterne i projektet at udvikle metoder, der kan bruges i andre forløb og sammenhænge og således bidrage til at modernisere universitetsuddannelser – både hos de deltagende universiteter og på andre institutioner.

Sammenhæng og konkurrencekraft

Blandt politikere, i erhvervslivet, hos producenter og forbrugere er der bred enighed om, at udvikling af et bedre bredbåndssystem er helt centralt for EU's konkurrence- og sammenhængskraft.

"Og det er en international opgave, som vi løser bedst på tværs af landegrænser. Samtidig involverer opgaven flere discipliner. Vi tror på, at man kan udvikle bedre løsninger, hvis man bringer sin egen faglighed i spil sammen med andres," siger projektleder Jens Myrup Pedersen fra Aalborg Universitet.

Lærer af andre fagligheder

"For at udvikle den rigtige forretningsmodel må en bredbåndsudbyder også have en grundlæggende forståelse for teknologien og aktuelle trends. Tilsvarende kan ingeniøren kun designe de bedste tekniske løsninger, hvis han eller hun forstår den sammenhæng, løsningerne skal indgå i," understreger Jens Myrup Pedersen.

Det er også studerende Thor Larsens erfaring: "I min projektgruppe samarbejdede jeg eksempelvis med studerende med en business-baggrund. Det har jeg som teknisk-orienteret lært utrolig meget af. De tekniske løsninger, jeg er med til at udvikle, skal jo kunne afsættes af virksomheder til forbrugere, der efterspørger det. Hele den værdikæde fra teknik og design til business og marketing kom i spil i løbet af sommerskolen og i grupperne. Og det var rigtig lærerigt," slutter Thor Larsen.

FAKTA OM:

IMPLEMENTING EUROPE'S FUTURE BROADBAND INFRASTRUCTURE

- Projektet fandt sted i perioden 2011-2014 med tilskud fra Erasmus Intensive Programmer under det tidligere program Livslang Læring. Aktiviteten er i dag en del af de strategiske partnerskaber i Erasmus+.
- De studerende har fået ECTS-point ved at deltage i projektet.
- Partner-universiteterne i projektet er UPC i Barcelona, Spanien, UTP i Bydgoszcz, Polen, RTU i Riga, Letland, samt Aalborg Universitet, der fik idéen til projektet og kontaktede de andre partnere.
- Der har været afholdt sommerskole af to ugers varighed i de fire universitetsbyer. Hver gang deltog mindst 10 studerende samt to undervisere fra hvert uddannelsessted. I alt har ca. 120 europæiske studerende deltaget i projektets sommerskoler.
- Tværfagligt samarbejde har været et kernepunkt. Bedre bredbånd kræver, at alle aktører i 'værdikæden' forstår hinanden. Det gælder eksempelvis dem, der fysisk udvider nettet, designer netværksarkitekturen, udvikler nye applikationer samt business-modeller.
- I projektet har private virksomheder fra de fire lande leveret konkrete cases, som de studerende skulle arbejde i grupper med at finde svar på.

AARHUS ER CENTRUM FOR EN BEDRE VERDENSPRESSE

Danmarks Medie- og Journalisthøjskole og Aarhus Universitet har et stærkt partnerskab med syv uddannelsesinstitutioner i tre verdensdele. Erasmus Mundus Journalism er eneste Erasmus-program inden for journalistik.

”Alle universiteter lærer af hinanden og udvikler i fællesskab en best practice, som ofte bruges til benchmarking af andre uddannelser, og når vi indgår nye partnerskaber.”

Bettina Andersen, Center for journalistik på Aarhus Universitet

KONTAKT

Bettina Andersen,
områdeleder og Erasmus Mundus
koordinator, Center for journalistik,
Aarhus Universitet:
band@au.dk

Inger Munk,
leder og Erasmus Mundus
koordinator, Danmarks Medie-
og Journalisthøjskole:
imu@dmjx.dk

Da urolighederne i Ukraine spidsede til i foråret, ringede DR-journalist Lasse Berg Sørensen til sin ukrainske ven og tidligere medstuderende for at få kontakt med lokale eksperter og ideer til interviews. I forbindelse med valget i verdens folkerigeste demokrati kunne han trække på sin forbindelse til en topjournalist i Mumbai, og når det gælder finanshistorier dyrker han sit venskab med en London-baseret business-reporter.

Det internationale journalistnetværk er et resultat af Erasmus Mundus Journalism, en to-årig kandidatuddannelse, der med udspring i Aarhus omfatter syv universiteter på tre kontinenter. Lasse Berg Sørensen er i dag ansat på DR's Udlandsredaktion.

”Når jeg laver historier til TV- og Radioavisen, tror jeg, at jeg har bedre forståelse for at se Danmark i en større og mere international kontekst, takket være min deltagelse i programmet,” siger Lasse Berg Sørensen.

Internationalt netværk og mindset

Lasse deltog i Erasmus Mundus Journalism i perioden 2009-2011 og er dermed en af de flere end 500 journalistikstuderende, der siden 2005 har deltaget i uddannelsen.

”Det var vildt fedt. Jeg fik en spændende og bred, akademisk overbygning på min journalistuddannelse, men især fik jeg et unikt netværk og et mere internationalt mindset. Tænk på, jeg lærte jo 50 journalister at ken-

de, som i alt dækker en pæn del af verden, og som alle har hvert sit netværk,” understreger han.

Programmet får tilskud fra Erasmus Mundus. Den toårige kandidatuddannelse er udviklet i tæt samarbejde mellem Aarhus Universitet og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole samt fire europæiske og tre oversøiske partneruniversiteter. Programmet har i alt haft studerende fra knap 100 forskellige nationaliteter, og hver gang tildeles Erasmus Mundus-stipendier til et antal studerende.

Krig, politik eller business

Ideen er opstået i Aarhus, og her tilbringer de studerende det første år i fællesskab - på både universitet og journalisthøjskole. De tilegner sig en række teoretiske og metodiske redskaber, der bygger oven på deres journalistiske uddannelse og erfaringer. Derefter specialiserer de studerende sig på europæiske universiteter.

På Swansea University i Wales tilbydes forløb i 'War and Conflict', på Hamburg University kan man læse 'Journalism and Media across Cultures', på City University London 'Business and Finance' og på Amsterdam University 'Communicating Europe - Media and Politics'. Derudover tilbringer en mindre del af de europæiske studerende et semester på et af de oversøiske universiteter.

Den toårige kandidatuddannelse er udviklet i tæt samarbejde mellem Aarhus Universitet og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole samt syv internationale uddannelsesinstitutioner.

Betydning for både journalister og universiteter

"Det er et unikt tilbud til dygtige studerende. Programmet sigter efter hvert år at uddanne 80 teoretisk velfunderede og reflekterede journalistkandidater med tværnationale og globale synsvinkler på journalistik, medier og globalisering. Vi kan blandt andet måle successen ved at se på de studerende, der både går videre inden for ph.d.-systemet og med spændende jobs i mediebranchen," siger Inger Munk, leder af International Afdeling på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Hun fortæller, at de ord, som de studerende i diverse evalueringer hyppigst bruger til at beskrive betydningen af deres deltagelse, er 'life changing'. Og ifølge områdeleder Bettina Andersen fra Center for Journalistiske Universitetsuddannelser har programmet en stor betydning for universiteterne selv:

"Både undervisere og koordinatore oplever en meget høj akademisk standard og høj grad af læring på de fælles, internationale forløb. Det skaber synergi i forhold til uddannelsernes andre uddannelses- og forskningsaktiviteter. Alle universiteter lærer af hinanden og udvikler i fællesskab en 'best practice', som ofte bruges til benchmarking af andre uddannelser, og når vi indgår nye partnerskaber og netværk. På den måde smitter programmet positivt af på en større del af uddannelsessystemerne i alle lande," siger hun.

FAKTA OM:

ERASMUS MUNDUS JOURNALISM

- Uddannelsen Erasmus Mundus Master's Journalism, Media and Globalisation får tilskud fra EU's uddannelsesprogram Erasmus Mundus og er en toårig kandidatuddannelse rettet mod studerende med interesse for journalistik fra hele verden.
- Målene er blandt andet at fremme journalistik arbejde og forskning, skabe nye jobkvalifikationer, sætte en standard for europæisk og global uddannelse samt uddanne kandidater med et ægte, transnationalt og globalt syn.
- Partnerskabet består af Aarhus Universitet, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, fire europæiske universiteter; University of Amsterdam, City University London, University of Hamburg og Swansea University i Wales samt tre oversøiske universiteter: University of California (USA), University of Technology i Sydney (Australien), og Pontificia Universidad Católica (Chile).
- De studerende tilbringer første år i Aarhus på både universitet og journalisthøjskole. Her tilegner de sig teoretiske og metodiske redskaber, hvorefter de på andet år specialiserer sig ude i Europa.
- Partner-universiteterne samarbejder tæt i et konsortium. De to danske partnere har til formålet dannet CJU, Center for Journalistiske Uddannelser.
- Programmet har haft studerende fra knap 100 lande og alle kontinenter – lige bortset fra Antarktis.

”EN MULIGHED MAN KUN FÅR EN GANG I LIVET”

Faten fra Bahrain har en journalistuddannelse fra Chicago og flere års jobberfaring fra radio, tv og aviser i USA og Bahrain. Hun er vild med at læse på Erasmus Mundus Journalism i Aarhus sammen med studerende fra hele verden.

”Det er intenst, spændende og udfordrende. Programmet giver så meget indsigt og substans oven i min eksisterende viden, og jeg er stadig fascineret af, hvor varieret gruppen af studerende er, og af hvordan alle diskussioner og emner bliver udforsket fra forskellige perspektiver. Det danske uddannelses-system er meget anderledes for de fleste af os – det er vi ved at vænne os til – og det, programmet tilbyder, er exceptionelt.”

Sådan siger Faten Bushehri, der sammen med 73 andre studerende i september startede på uddannelsen, der lægger ud med to semestre på henholdsvis Aarhus Universitet og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Faten var stærkt begejstret, da hun kom ind med et stipendium, for uddannelsen har et godt ry i hele Europa, som hun siger. Stipendiet har flyttet en byrde fra hende og forældrenes skuldre. De har støttet hende økonomisk, mens hun tog sin journalistuddannelse i Chicago, og mens hun boede og arbejdede både der og i Washington.

Lært mere på en måned end på tre år

Fatens begejstring er ikke blevet mindre, siden hun startede.

”Selve erfaringen med at bo i Europa, at forstå kulturen, politikken og livsstilen udvider min horisont, og på uddannelsen præsenteres jeg for emner inden for politik og globalisering, som jeg ellers ikke ville være blevet undervist i. Det hjælper mig til at blive en bedre skribent og researcher. Gennem øvelser og opgaver forbedrer jeg også de analy-

tiske og kritiske evner, som er nødvendige for at blive en succesfuld journalist«, siger Faten og tilføjer:

”Programmet giver også i høj grad mulighed for fremtidigt netværk. Journalistik handler jo meget om netværk, og dette her er som at få jackpot. Jeg synes også, det er en stor værdi at få indblik i begivenheder, historie og førstehåndsoplevelser fra mine medstuderende. Jeg har lært mere den sidste måned end de sidste tre år.”

En opmuntring og en ære

Faten Bushehri har ellers solid erfaring at bygge på. Hun fik en BA med speciale i ‘broadcast journalism’ fra DePaul University i Chicago. Flere år inden da arbejdede hun blandt andet på den engelsksprogede avis Gulf Daily News i Bahrain. Hun har også været i praktik på tv-stationer og vært på en lokal radiostation. Og inden hun pakkede kufferten for at flytte til Aarhus, arbejdede hun i tre år på Al Hurra TV – en arabisk tv-station i Washington D.C., hvor hun på kort tid gik fra assistent til producer. Et job, hun sagde op for at gribe chancen med Erasmus Mundus Journalism.

”Denne mulighed får man kun en gang i livet. Og så var det en opmuntring og en ære at blive ikke bare den første studerende fra Golfen, men også den første herfra, der fik tildelt et Erasmus Mundus-stipendium. Desuden er det jo ikke så dårligt at få livsvarige venskaber med sig i kampen for den gode historie”, slutter Faten Bushehri.

Programmet giver så meget indsigt og substans oven i min eksisterende viden, og jeg er stadig fascineret af, hvor varieret gruppen af studerende er, og af hvordan alle diskussioner og emner bliver udforsket fra forskellige perspektiver.

Faten fra Bahrain, journalist og læser på Erasmus Mundus Journalism

TOSPROGET, ORDBLIND – ELLER BEGGE DELE?

På en international ordblindekonference arrangeret af Tietgen CompetenceCenter mødtes dysleksi-eksperter fra 17 forskellige lande for at sætte fokus på gruppen af tosprogede ordblinde og den danske screeningstest DOT. Det blev en succes, der nu fortsætter i et toårigt partnerskab.

AT VÆRE TOSPROGET OG ORDBLIND

"I mange nationer anses man for at være ubegavet, hvis man er ordblind," forklarer Britt Toxværd-Larsen. Og også her i Danmark har det indtil for nyligt været et stort tabu at være dyslektiker, hvilket har bevirket at ikke alle er blevet udredt. Og særligt svært er det at fange de tosprogedes ordblindhed. Når vi har besøgt Vollsmose (bydel i Odense med en høj andel af beboere med anden etnisk herkomst) for at lave test, bliver nogle ulykkelige, når vi konstaterer, de er ordblinde – de tror, det er ensbetydende med, at de er dumme. Men vi kan jo netop hjælpe dem – så vi føler, vi giver dem en gave, når vi får dem udredt," siger uddannelsesleder Britt Toxværd-Larsen.

Da 20 deltagere fra 17 europæiske nationer mødtes til en fem dage lang ordblindekonferencen på Tietgen CompetenceCenter i Odense, blev de bedt om at lægge en lille seddel i en æske. På sedlen skulle de skrive deres forventninger til de kommende dages konference. Den sidste dag blev det afsløret, om forventningerne var blevet indfriet.

Og lad det ikke være en hemmelighed: Det blev de over al forventning, siger uddannelsesleder Britt Toxværd-Larsen fra Tietgen CompetenceCenter. Hun fortæller, at det var et spørgsmål fra Tietgens internationale chef, der lagde grundstenen for konferencen:

"Hun spurgte, om der ikke var noget, vi var særligt gode til, som vi kunne udbrede? Og jo, vi har screeningstesten DOT, som er udviklet af Center for Læseforskning ved Københavns Universitet, fortæller Britt Toxværd-Larsen. En test, som er udviklet, fordi de eksisterende ordblindetest kommer til kort, når det gælder voksne med dansk som andetsprog.

Kort fortalt går testen ud på at præsentere symboler, der repræsenterer forskellige bogstavlyde: - ar-, m- og s-lyde, som findes på de fleste sprog. De, der har svært ved at lære at læse vrøleord med de nye symboler trods gentagne øvelsesrunder, er højst sandsynligt ordblinde. Testen reducerer usikkerhedsmargenen i vurderingen af, om en tosproget er

ordblind eller ej og er derfor et meget vigtigt redskab, forklarer Britt.

"Vores erfaringer med testen ville vi meget gerne dele ud af. Vi kontaktede derfor vores internationale netværk og skrev en ansøgning om tilskud fra Grundtvig-programmet", fortæller Britt – med det resultat, at Tietgen CompetenceCenter i marts 2013 kunne invitere fremtrædende udenlandske ledere af dysleksiforeninger og en række førende eksperter til konference i Odense.

"Førende dysleksi-eksperter fra udlandet var samlet for at diskutere problematikken om tosprogede ordblinde. Denne gruppe bliver ofte overset – for skyldes deres problemer med at læse og skrive, at de er tosprogede eller ordblinde? Det er et emne, der lægger op til erfaringsudveksling på tværs af fagområder og nationer. Her var alle 'nørderne' inden for feltet samlet, og det var fantastisk at opleve, hvordan alle brændte for området. Vores mål med konferencen var 'best practice' og kompetenceudvikling: "Hvad kan vi lære af hinanden?". Og derudover fik alle deltagere DOT-værktøjer med hjem", forklarer Britt Toxværd-Larsen.

Nyt partnerskab på vej

En af dagene blev alle ordblindeundervisere på Tietgen CompetenceCenter inviteret med til en workshop sammen med de internationale konferencedeltagere. Spørgsmålene

Eksperter i dysleksi var samlet for at diskutere problematikken om tosprogede ordblinde. Skyldes deres problemer med at læse og skrive, at de er tosprogede eller ordblinde?

”Da vi gennemgik DOT-testen, tog deltagerne den også, og det viste sig, at flere af dem selv var ordblinde”.

”En italiensk forsker viste sig at være ordblind. Hun havde kæmpet med det hele livet, og det var først på konferencen, at vi fandt ud af det. Det var rørende.”

Britt Toxværd-Larsen,
uddannelsesleder på
Tietgen CompetenceCenter

fløj gennem luften: ”Hvordan arbejder I med lyd?”, ”På hvilken måde inddrager du it?” ”Og hvordan sikrer du, at det bliver brugt bagefter?” Britt lægger ikke skjul på, at det var et begejstret Tietgen-personale, der deltog i gruppearbejdet, hvor tværnational videndeling var i højsædet.

”Vi fra Danmark blev fremhævet for den it-rygsæk, der bliver udleveret gratis, hvis man er studerende på SU og har søgt SSP. Rygsækken består af en computer, scanner og software, der læser højt. Vi skelede til englænderne, der er langt fremme, hvad angår it-undervisningsmidler og programmer, og på den måde kunne vi få gode idéer til det videre arbejde med ordblinde”, forklarer Britt. Hun glæder sig over, at seks af nationerne foruden Danmark nu går sammen i et toårigt partnerskab for at forsætte det givende internationale samarbejde.

FAKTA OM:

ORDBLINDE- KONFERENCE PÅ TIETGEN KONFERENCE- CENTER

- Projektet 'Ordblindekonference på Tietgen ConferenceCenter' har fået tilskud på 29.000 euro fra Grundtvig-programmet. Programmet blev den 1. januar 2014 afløst af Erasmus+: Almen voksenuddannelse og folkeoplysning.
- Formålet med projektet var at sætte fokus på tosprogede ordblinde, som ofte bliver overset, fordi deres indlæringsvanskeligheder forklares med, at de har svært ved at lære eksempelvis dansk.
- Konferencen fandt sted på Tietgen ConferenceCenter i marts 2013 og stillede blandt andet skarpt på de positive resultater, som den danske udviklede screeningstest Dot har givet. DOT er en forkortelse for dynamisk ordblindetest.
- Screeningstesten DOT er udviklet for Undervisningsministeriet af Center for Læseforskning ved Københavns Universitet. Den er sendt til alle landets voksenuddannelsescentre.
- Deltagerne i projektet var internationale fagpersoner inden for dysleksi-forsninger, undervisning og universiteter.
- Tietgen CompetenceCenter har i 2014 fået tilskud til et toårigt partnerskab gennem Erasmus+: Almen voksenuddannelse og folkeoplysning. Projektet bygger videre på resultaterne fra ordblindekonferencen.

KONTAKT

Brit Toxværd-Larsen,
uddannelsesleder,
Tietgen CompetenceCenter:
brit@tietgen.dk

”FÅ LØFTET JERES AMBITIONER”

AIM HIGHER er et EU-støttet projekt, der sætter fokus på unge somalieres mulighed for uddannelse og job. Vi har stillet projektleder Said Hussein fem spørgsmål for at få svar på, hvad projektet gik ud på, og hvad der er kommet ud af det. Vi møder også en deltager, der sætter ord på betydningen af det internationale projekt.

Said Hussein er en ung fyr på 26 år, uddannet på CBS, allerede generalsekretær i paraplyorganisationen Somali Diaspora Organisation (SDO) og initiativtager til og projektleder på udvekslingsprojektet 'Aim higher'. Et projekt, der har fået tilskudt fra EU-programmet Aktive Unge. Med andre ord: En velfungerende, driftig, somalisk mand, der har gjort det, han selv ønsker, at andre somaliere skal gøre: Sat barren højt for sit liv.

Fortæl om projektet 'Aim higher'

”Projektet gik ud på at undersøge, hvordan vi kan løfte målstangen lidt for somaliere i Europa og udveksle erfaringer på tværs af nationer. Somaliere klarer sig nemlig dårligere

i Skandinavien og Europa end andre etniske grupper. De er nogle af de sidst ankomne hertil, og her møder de en ny kultur, et nyt land. Og selvom de gerne vil være en del af fælleskabet, ved de ikke helt hvordan. Flere ender i rodløshed, kriminalitet, på kontanthjælp og enkelte i ekstremisme, og de oplever desuden en del diskrimination. Projektet gik ud på at samle unge somaliere fra Danmark, Sverige og Storbritannien, der havde opgivet håbet og motivere dem til at få løftet ambitionerne for deres liv. Det kan godt være statistikkerne ser dystre ud, men det er kun en fraktion af virkeligheden. For deres børns og fremtids skyld, skal de indgydes håb, have nye redskaber og møde rollemodeller”.

EN DELTAGER OM PROJEKTET:

Yoonis Nuh er 25 år og læser forvaltning på RUC. Han fortæller: ”Det var et utroligt spændende koncept at mødes med somaliere fra andre lande og få udvidet sin horisont. Hvad er det for nogle udfordringer, somaliere skal tackle? Hvordan er vi både europæere og somaliere samtidig? Det er den transnationale identitet, vi alle skal forholde os til. Jeg har mødt nogle fantastiske mennesker, og vi holder stadig kontakt. Jeg har eksempelvis fået udvidet mit engelske netværk, hvilket er gavnligt, da jeg gerne vil læse derovre. Desuden har jeg fået mange gode fif til, hvordan jeg kan styrke og udvide mine personlige kompetencer. Men selvom vi er somaliere, så er vi jo meget forskellige. De engelske deltagere var eksempelvis meget formelle og klædte sig i slips og skjorte – det var lidt sjovt at opleve”, afslutter Yoonis.

KONTAKT

Said Hussein og Rahma Ali
fra Somali Diaspora
Organisation. Mail:
Said@somdias.org og
Rahma@somdias.org

De unge arbejdede med deres CV og lærte, hvordan man håndterer en jobsamtale.

Hvad var på programmet i de ti dage?

”Vi kørte efter modellen ’Ung til Ung’. Det vil sige, at det var andre unge somalier med en god uddannelse og et godt job, der fungerede som eksterne mentorer og blandt andet underviste i, hvordan man laver et godt CV, skriver en vellykket ansøgning, sælger sig selv på arbejdsmarkedet og styrker sine kompetencer. Vi besøgte også det somaliske miljø i Danmark, lavede workshops, rollespil og havde debatter og oplæg.”

Hvorfor er den europæiske dimension vigtig?

”Det er utroligt givende at få friske øjne på situationen og problemerne og i det hele taget huske på, at vi er en del af Europa. Vi kan eksempelvis se, at englænderne ikke er bange for at sortere i etnicitet, når de skal målrette en indsats, hvorimod vi ikke er så meget for at dele op i grupper, men det er faktisk en fordel at gå direkte til problemstillingen. Ligesom England er år forude, hvad angår global tænkning – somalier vækker ikke så meget opsigt i gadebilledet, som vi gør i Danmark. Omvendt kunne englænderne påpege, hvor heldige vi er her i landet med de mange offentlige støttemuligheder og investeringer, der bruges på de såkaldte ghettoer.”

Hvad ville du gerne opnå med projektet?

”At deltagerne hver især fik løftet overligeren lidt og ikke bare stillede sig tilfreds med, hvor de var, men blev bevidste om, at de godt måtte stile højere uddannelses- og jobmæssigt. Når de eksempelvis hørte en af oplægsholderne – en ung veluddannet somalier, der arbejder i Nationalbanken og som passer på Danmarks guld – og så tænker: ”Når han kan – kan jeg også”. Vi har heldigvis fået begejstrede tilbagemeldinger, og nogle af de danske deltagere har startet en fodboldklub sammen.”

Kan du fortælle en sjov historie fra projektet?

”De udenlandske deltagere for vild, da de skulle ankomme til Tingbjerg, hvor vi afholdte workshop. De måtte derfor spørge om vej og endte med at gå et stykke gennem området. Vi var helt mållose, da de lovpriste det og roste beboerne til skyerne. Vi er jo mest vant til, at Tingbjerg bliver stillet i et dårligt lys. Men for dem var det altså et skønt sted, og det er jo altid rart at blive mindet om, at vi har det altså ok i forhold til mange andre.”

FAKTA OM:

AIM HIGHER

- Projektet fandt sted i perioden 2013-2014. Projektet har fået tilskud på 20.020 euro fra Aktive Unge. Programmet blev den 1. januar 2014 afløst af Erasmus+: Ungdom.
- Målet var at forbedre deltageres muligheder i forhold til job og uddannelse. Under udvekslingen skulle deltagerne arbejde med deres CV, kompetenceafklaring, hvordan man håndterer en jobsamtale, hvordan man finder relevante job, hvordan man læser og besvarer jobannoncer, hvordan man begår sig på en arbejdsplads m.m.
- 30 kvinder og mænd mellem 19 og 27 år deltog i projektet. Deltagerne talte engelsk sammen.

EN SEJLTUR MOD NYE HORISONTER

Da skonnerten Fylla stævnedede ud fra havnen i Ærøskøbing, var mandskabet noget ud over det sædvanlige: 24 unge piger og drenge og seks ungdomsledere fra Danmark, Slovakiet og Frankrig. De skulle af sted på en ungdomsudveksling, 'Sailing Democracy' med tilskud fra Aktive Unge. Og det blev en oplevelse, der satte spor.

DE UNGES INTERVIEW MED SKIPPER

Os: Nød du tiden med gruppen?
Skipper: Ja, selvfølgelig. I var så sjove, og jeg grinte mange gange. Det er interessant at møde folk fra forskellige steder i Europa, og jeg håber, jeg vil møde jer igen næste år her om bord på skibet i Danmark.

Os: Hvad synes du om denne udveksling?
Skipper: Den var interessant, og jeg synes, vi skulle lave flere ungdomsudvekslinger, så unge kan lære andre europæiske kulturer at kende.

Os: Er der andet, du gerne vil sige?
Skipper: Åh, ja. Noget andet: Demokrati er disciplin. Du bliver nødt til at være disciplineret for at praktisere demokrati. Vær disciplineret hele tiden. Det er, hvad skipper mener.

KONTAKT
Karin Kjær, projektleder
i organisationen YO-YO:
yo-yo@yo-yo.be

"Sejlturen har ændret mit syn på andre mennesker. Den har gjort mig mere åben over for at møde nye mennesker og nye kulturer. Turen har vist mig, at jeg kan mere både personligt og fagligt."

Sådan skrev en af de danske deltagere i den efterfølgende evaluering af projektet. Og projektleder Karin Kjær fra NGO'en YO-YO (Youth Organisation for Youth Odysseys), der var den danske partner i ungdomsudvekslingen, fortæller, at der var positiv respons fra alle deltagerne.

"Det var fantastisk at opleve, hvordan de unge kom hjem fra sejlturen fuld af selvtillid og med en helt ny tro på egne evner, som de ikke alle havde med fra starten. Flere af dem havde udfordringer i både skolen og hjemmet og havde kæmpet med følelsen af isolation," fortæller Karin Kjær. Hun havde været nervøs for de mange regler, der er på et skib for sikkerhedens skyld, men oplevede hurtigt, at partnerne havde været gode til at forberede de unge på, at på et skib bestemmer skipper, alle har pligter, der eksisterer ikke den store luksus - og ikke mindst: Man har et stort fælles ansvar for sikkerhed og samvær om bord.

I det hele taget har samarbejdet med de mere erfarne partnere ud i ungdomsudveksling, Slovakiet og Frankrig, været en stor oplevelse, og via de konstruktive formøder blev det hurtigt klart, at de tre nationer havde et fælles mål om at involvere de unge mest muligt.

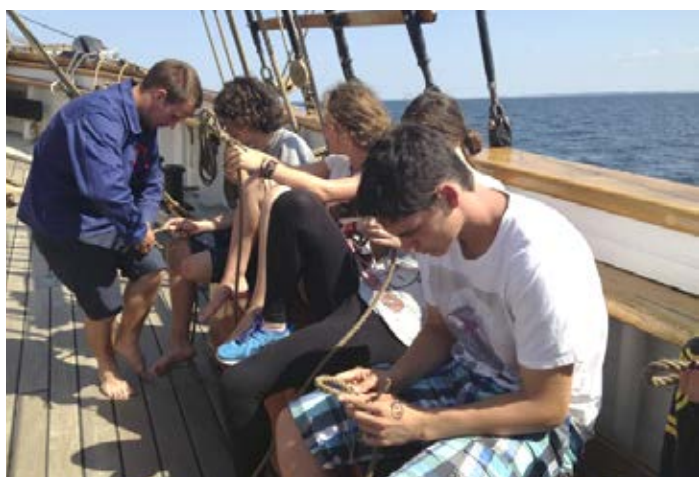
"Det var en stor fordel, at de unge havde forskellige nationaliteter. Det gav en ny start for alle, der var ingen norm eller fastlagt rolle. Og desuden smitter det jo at se andre nysgerrige unge mennesker. Jeg har været lærer i mange år, og ved hvor stor en udfordring det er, at få unge til at føle sig som en del af et fællesskab, men her lykkedes det på en uge", siger Karin, som efterfølgende fortæller lidt om de projekter, der var med til at skabe sammenholdet.

"Hver dag fik de unge udleveret et kort med et ord, de skulle reflektere over. Derudover blev emnerne 'democracy' og 'peace education' livligt diskuteret hver aften i tværnationale grupper. Der var ingen angst for at tale engelsk, for alle var i samme båd - bogstaveligt talt. Der blev også spillet forskellige spil fra de tre lande og sunget, ligesom alle havde pligter om bord. En aften var der nattesejls. Dette fandt de unge både fascinerede og lidt skræmmende", fortæller Karin, og nævner endnu en stor gevinst ved ungdomsudvekslingen:

"De unge er kommet tættere på en europæisk identitet, ligesom de har fået en stor interkulturel læring og har på nærmeste hold oplevet, hvad solidaritet og tolerance vil sige. De holder stadig kontakt, og oplevelsen er blevet et startskud i deres hverdagsliv. Flere af dem har allerede startet nye projekter i deres hjemlande, som vi er blevet inviteret til. Der er ingen tvivl om, at det ville være en drøm at komme af sted igen næste år", afslutter Karin Kjær.

24 unge piger og drenge og seks ungdomsledere fra Danmark, Slovakiet og Frankrig tog på ungdomsudveksling. Formålet var blandt andet at øge de unges interkulturelle forståelse.

UDDRAG FRA DAGBOGEN

Onsdag d. 30. juli, 2014

"Efter 30 minutter skulle vi alle sammen spille nogle spil, som dem fra Slovakiet havde forbedret for os. Det var virkelig sjovt at lege nogle lege, som vi ikke havde set før. Vi var alle gode til at samarbejde og hjælpe hinanden, hvis der var nogle, der havde brug for hjælp. Vi tog tilbage til skibet kl. 15 (...). Vi var alle sammen gode til at hjælpe på skibet med at sætte sejl, og alle de andre ting. Efter at vi havde sat sejl, skulle vi mødes i vores nationale grupper. Vi snakkede om, hvordan vores værdier kan hjælpe os med at skabe harmoni. Efter det spiste vi aftensmad, det smagte virkelig godt".

FAKTA OM:

SAILING DEMOCRACY

- Projektet har fået tilskud på 23.260 euro fra Aktive Unge. Programmet blev den 1. januar 2014 afløst af Erasmus+: Ungdom.
- Projektet fandt sted i perioden februar til september 2014. Selve sejlturen fandt sted den 26. juli til den 2. august 2014.
- Formålet med projektet var at styrke unge menneskers europæiske identitet og interkulturelle forståelse.
- I alt deltog 30 unge mellem 14 og 18 år. Deltagerne kom fra Frankrig, Slovakiet og Danmark. De unge talte engelsk sammen og enkelte deltagere fik også lært lidt fransk.
- Turen gik Fyn rundt med stop ved Ærøskøbing, Kolding, Kerteminde, Lohals, Svendborg, Sandvig og Als.

MED NY APP KAN BØRN SKRIVE DERES EGNE BØGER

I et Nordplus-projekt har en it-virksomhed og tre eksperter fra fire nordiske lande samarbejdet om at udvikle en stribe interaktive bøger, der skal styrke læsning gennem leg og introducere børn til nordisk kultur.

”Det er helt afgørende, at de interaktive bøger giver mening i en didaktisk og læringsmæssig kontekst. De lægger i høj grad op til styrket læring samt en stor grad af elevdeltagelse, hvilket er en vigtig del af skolens demokratiske formål.”

Jette Gottschau,
lektor på UCC

KONTAKT
Steinunn Gunnlaugsdóttir,
Locatify:
steinunn@locatify.com

”De nye teknologier rummer spændende muligheder for læring, som skal udforskes og sættes i spil. Det interaktive element betyder blandt andet, at børn kan skrive deres egne historier, søge ny information, stille spørgsmål og få svar, som de kan arbejde videre med. Og når børn deltager aktivt i deres egen læreproces, ved vi, at det gavner deres engagement og udbytte,” siger Jette Gottschau.

Hun har som lektor på Professionshøjskolen UCC deltaget i projektet 'Interaktive bøger for børn' – en alliance mellem den islandske it-virksomhed Locatify og i alt tre pædagogiske eksperter, som foruden danske Jette Gottschau tæller en lettisk specialskolelærer og en gymnasielektor fra Færøerne. Med tilskud fra Nordplus Horizontal har projektgruppen brugt et år på at forene den nyeste teknologi med ekspertviden om børns læring i undervisningssammenhænge.

Innovativt, didaktisk redskab

Resultatet er to interaktive børnebøger: 'Sagan af Musamus' for børn i alderen 2-8 år og 'Santagirl' for de 6-12 årige. Bøgerne findes nu som apps til iPads på 'Goldworm' i de fire deltagerlandes sprog samt engelsk.

”Det er en gammel drøm at være med til at skabe et innovativt, didaktisk redskab for

indlæring af sprog, læsning og skrivning. De interaktive bøger tillader elever på alle niveauer at deltage aktivt i en læreproces, der bygger på leg, interaktion, motivation og kreativitet. Målet har været at lave nogle apps, der opmuntrer børn til at læse og blive fortrolige med gode bøger, nye sprog og nordisk kulturarv,” siger Steinunn Gunnlaugsdóttir, direktør for Locatify.

Med de to apps kan børnene selv skrive, læse eller få læst højt, besvare spørgsmål og få point undervejs. En lige så vigtig målgruppe er lærere i grundskoler, der let kan udvikle eget undervisningsmateriale til brug i klasserne.

”Nogle skoler har indkøbt iPads til eleverne, men der findes ikke meget undervisningsmateriale lavet specielt til denne platform på nordiske sprog. Vores mål har været at opmuntre børn til at lave deres egne bøger ved at udvikle et enkelt, brugervenligt system, som også har en kvalitet, som professionelle kan bruge,” siger Steinunn Gunnlaugsdóttir.

Skoler tester apps

I løbet af de næste måneder vil værdien af 'Sagan af Musamus' og 'Santagirl' blive afprøvet i praksis. På grundskoler i Island og på Færøerne samt på en specialskole i Letland

„Jeg er ikke bange for katten,” sagde Músa Mús glad til sin mor. Musemor gjorde klar til at gå i byen og købe ost til aftensmaden, og Músa Mús skulle være alene hjemme. Músa Mús havde aldrig været alene hjemme før, men han var stor nu, og han var sikker på at han nok skulle klare det. „Du må tage dig i agt for katten, Músa Mús”, sagde

Fagfolk fra Danmark, Island, Letland og Færøerne har forenet teknologi og pædagogik i arbejdet med at give børnebøgerne om Musamus (tv.) og Santagirl digitalt liv.

FAKTA OM:

INTERAKTIVE BØGER FOR BØRN

- Projektet fandt sted i perioden 2012-2013 og har fået et tilskud på 31.000 euro fra Nordisk Ministerråds uddannelsesprogram Nordplus Horizontal.
- Partnerskabet består af den islandske it-virksomhed Locatify og tre uddannelseseksperter nemlig: Jette Gottschau fra UCC i Danmark, en specialskolelærer fra Letland og en gymnasielærer fra Færøerne.
- Hensigten var at udvikle innovative redskaber for læse-, stave- og sprogundervisning. Med interaktive bøger kan elever på forskellige klassetrin og niveauer tage aktiv del i læring i en kontekst præget af interaktion, motivation, leg og anerkendelse. Blandt andet kan elever besvare spørgsmål om det, de læser, eller optage, når de selv læser højt.
- Målet er også at opmuntre børn til at læse og blive fortrolige med gode bøger, få viden om andre nordiske sprog og den fælles kulturarv.
- Resultatet er to interaktive bøger: 'Sagan af Musamus' og 'Santagirl', der netop er udgivet som apps på de fire deltagerlandes sprog samt engelsk, og som nu afprøves og evalueres på to grundskoler og en specialskole i henholdsvis Island, Letland og på Færøerne.

FLERE FAKTA

- Flere danske kommuner og skoler er begyndt at investere i iPads og andre tablets til eleverne, men der mangler undervisningsmateriale på nordiske sprog.
- De fleste andre platforme for interaktive bøger er til download modsat projektets, som kører online. Det betyder, at børn, undervisere og udgivere hurtigt og let kan udgive egne produktioner.
- I projektet 'Interaktive bøger for børn' har den tværnordiske projektgruppe samarbejdet med en række islandske forfattere og illustratører.

vil skoleklasser indgå i følgeforskning, der evaluerer elevernes konkrete brug og udbytte af de nye bog-apps.

”Det er helt afgørende, at de interaktive bøger giver mening i en didaktisk og læringsmæssig kontekst. De lægger i høj grad op til styrket læring samt en stor grad af elevdeltagelse, hvilket er en vigtig del af skolens demokratiske formål. Det vigtige er blandt andet, at apps'ene aktiverer børnene, så de eksempelvis bevæger sig, leger og går på opdagelse. Ifølge forskningen lærer børn nemlig mest, når de bruger hele kroppen,” slutter Jette Gottschau.

ER DU 50+ OG HAR DU EN IVÆRKSÆTTER I MAVEN?

Fordi man er rundet de 50 år, er det ikke ensbetydende med, at idéerne og energien har forladt en. Det var udgangspunktet i et nordisk-baltisk samarbejdsprojekt, der løb af stablen fra 2011-2013 med tilskud fra Nordplus Voksen. Inspireret af en enkelt mand.

”Vi havde nogle meget konstruktive netværksmøder med masser af sparring. Det var tydeligt, at problemstillingen var den samme i alle fire lande.”

Selma Björg Bjarnadóttir,
projektleder i JobInvest

KONTAKT

Selma Björg Bjarnadóttir,
JobInvest:
selma.bjorg@jobinvest.dk

Forhistorien:

Det var en dag på jobbet som alle andre for projektleder Selma Björg Bjarnadóttir, der arbejder i aktieselskabet JobInvest. Selskabet er ejet af 11 3F-afdelinger og 6 Dansk Metal-afdelinger i Region Syd- og Midtdanmark og arbejder blandt andet med at vejlede jobsøgende, afklare deres kompetencer og udarbejde jobplaner. Denne dag var det netop sådan en proces, Selma gennemgik med Kristian, en 55årig jobsøgende med masser af erhvervs erfaring på CV'et, der blandt andet indeholdt titlen som selvstændig. Og mødet med Kristian affødte en ide hos Selma.

”Der var en særlig sprudlende energi over Kristian, og han spurgte, hvorfor han ikke kunne mødes med andre, der havde samme erfaring som ham for at sparre og drøfte kompetencer. Dette forslag fik jeg lyst til at gå videre med. Der er mange kreative kræfter i denne aldersgruppe, og samfundet har brug for iværksættere, så hvorfor ikke sammensætte et program, der træner og uddanner denne gruppe til at være entreprenører og lade dem få glæde af hinandens kompetencer og energi?”, siger Selma Björg Bjarnadóttir.

Netværket med de nordisk-baltiske lande:

I 2011 startede JobInvest således projektet 'Entrepreneurship 50+' med Sverige, Island og Letland som partnere, fortæller Selma.

”Det første møde fandt sted i Riga, og vi fandt hurtigt ud af, at vores ambitioner var større end, hvad budgettet på dette projekt tillod, men vi havde nogle meget konstruktive netværksmøder med masser af sparring, og det var tydeligt, at problemstillingen var den samme i alle fire lande: Høj arbejdsløshed, særligt i aldersgruppen 50+,” fortæller Selma.

De fire partnere i det nordisk-baltiske netværk lavede forslag til et træningsprogram delt i fire moduler med henblik på forskellige grupper. For er der noget, målgruppen 50+ ikke er, er det ensartet, understreger Selma.

”Vi arbejder både med højtuddannede og lavtuddannede, dem med nul it-erfaring, dem med forretningsideer og dem uden. Programmet er nøje tilrettelagt, så det tager højde for de forskellige målgrupper.

For Selma og de øvrige deltagere har det været positivt at få bekræftet, at gruppen 50+ med den rette støtte og undervisning kan forvandle spirende idéer til levende iværksætterier.

FAKTA OM:

ENTREPRENEURSHIP 50+

- Projektet fandt sted i perioden august 2011 til maj 2012 og har fået tildelt 29.500 euro i tilskud fra Nordisk Ministerråds uddannelsesprogram Nordplus Voksen.
- Formålet var at udveksle erfaring om vejledning af og information på området for voksenuddannelse. Desuden viser projektet, hvordan man kan udbrede gode erfaringer og kvalitet (fra Norden) via internationale samarbejder og giver inspiration til arbejdet med at styrke brobygning mellem uddannelse og jobmarked.
- Partnerskabet består af Esbjerg Business Development Centre og JobInVest fra Danmark, Campus Västervik fra Sverige, Capacent fra Island Capacent og fra Letland deltog Erofortis.
- Projektmøderne blev afholdt i Riga, i Reykjavik og København og i alt ti personer deltog.
- Projektet resulterede i et større uddannelsesprojekt kaldet Tower 50+, som arbejder for at skabe nye arbejdspladser gennem iværksætterier og innovation.

Efterspil:

De mange gode idéer, som blev grundlagt og drøftet i det nordisk-baltiske partnerskab, er nu udmøntet i et stort uddannelsesprojekt kaldet Tower 50+.

”Vi har videreudviklet træningsprogrammet i samarbejde med erhvervsskoler, undervisere og iværksættere med henblik på at integrere det som en permanent uddannelsesmulighed på erhvervsskoler og voksenuddannelsesinstitutioner. Formålet er dels at skabe nye arbejdspladser gennem iværksætterier og innovation – og ikke mindst at motivere mennesker med lang erhvervs erfaring til at udnytte deres idéer og etablere egen virksomhed”, fortæller Selma

For Selma og de øvrige deltagere har det været positivt at få bekræftet, at gruppen 50+ med den rette støtte og undervisning kan forvandle spirende idéer til levende iværksætterier.

Og Kristian? Fandt han ud af, at hans gode forslag blev forvandlet til et stort projekt med tilskud fra Nordisk Ministerråd?

”Ja, for vi ansatte ham i JobInVest som ”døråbner” til virksomheder – så nu får vi glæde af hans erfaring og smittende energi,” slutter Selma Björg Bjarnadóttir.

TILSKUD TIL EUROPÆISK OG NORDISK UDDANNELSESSAMARBEJDE

Projekterne i denne publikation er gennemført med tilskud fra EU-programmerne Livslang Læring og Aktive Unge samt Nordisk Ministerråds uddannelsesprogram Nordplus. Programmerne Livslang Læring og Aktive Unge blev den 1. januar 2014 afløst af EU's nye uddannelsesprogram Erasmus+.

ERASMUS+

Erasmus+ giver tilskud til europæiske mobilitets- og samarbejdsprojekter i de videregående uddannelser og erhvervsrettede grund- og efteruddannelser såvel som i børnehaver, grundskoler og ungdomsuddannelser. Derudover giver programmet tilskud til projekter inden for området for almen voksenuddannelse og folkeoplysning samt ungdomsaktiviteter og idræt.

Det overordnede formål med Erasmus+ er at styrke kvaliteten af formel og uformel læring for derigennem at fremme kompetencer til arbejdsmarkedet. Det sker blandt andet gennem tværnationale samarbejder mellem erhvervsliv og uddannelsesverdenen og uddannelses- og praktikophold i udlandet for elever, studerende samt undervisere.

I programmet indgår de 28 EU-medlemslande, EØS landene Norge, Island og Liechtenstein samt Tyrkiet og Makedonien. I 2015 er der afsat mere end 20 millioner euro til danske ansøgere, der søger om tilskud til mobilitets- og samarbejdsprojekter.

Læs mere på
ufm.dk/erasmusplus

NORDPLUS

Nordplus er Nordisk Ministerråds mobilitets- og netværksprogram for uddannelsesområdet. Nordplus yder tilskud til udveksling af undervisere, elever, studerende og kursister samt til netværks- og projektsamarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og -aktører i norden og de baltiske lande. Formålet er at fastholde samhørigheden mellem landene og styrke udviklingen og kvaliteten inden for uddannelsesområdet i en nordisk kontekst.

Nordplus omfatter i alt fem programmer, som tilsammen henvender sig til alle dele af uddannelsesområdet, fra børnehaver og grundskoler til videregående uddannelser samt til organisationer og erhvervsliv.

Programmet omfatter de fem nordiske lande: Sverige, Norge, Danmark, Finland, Island, de tre baltiske lande Estland, Letland og Litauen samt Grønland, Færøerne og Åland.

I 2015 er der afsat knap 10 millioner euro til ansøgere, der søger om tilskud til netværks- og samarbejdsprojekter gennem Nordplus.

Læs mere på
ufm.dk/nordplus

GODE BUD PÅ SAMARBEJDE PÅ TVÆRS AF GRÆNSER

Projekterne i denne publikation stammer fra alle uddannelsessektorer: grundskole og ungdomsuddannelse, de erhvervsrettede grund- og efteruddannelser og videregående uddannelser. Desuden præsenteres projekter inden for almen voksenuddannelse og folkeoplysning samt ungdomsområdet.

Fælles for projekterne er, at de er gennemført i samarbejde med europæiske partnere og med tilskud fra EU's programmer Livslang Læring og Aktive Unge samt Nordisk Ministerråds Nordplus-program.

Projekterne er udvalgt, fordi de på fornemste vis demonstrerer, hvordan europæiske og nordiske uddannelsesprojekter kan bidrage til øget kvalitet i uddannelser og læringsmiljøer.

Læs mere på

ufm.dk/uddannelsesprogrammer